

Bókasafn Verkmenntaskólans á Akureyri

Yfirlit um starfsemi safnsins. Fylgir ársskýrslu 2025

Bókasafn Verkmenntaskólans á Akureyri

Yfirlit um starfsemi skólaársins 2024-2025

Fylgir ársskýrslu 2025

Starfstími

Safnið er opið frá 8–16 á mánudögum til fimmtudaga en á föstudögum er safnið opið frá 8-15.

Fastir starfsmenn safnsins voru tveir. Forstöðumaður í 100% stöðu og bókaforstjóri í 87% stöðu en sinnir einnig erlendum samskiptum innan Verkmenntaskólans sem hafa farið sífellt vaxandi undanfarið og gefið mörgum einstaklingum í nemenda- og kennarahópi tækifæri til að kynnast menningu og skólastarfi í öðrum löndum.

Starfsfólk þennan vetur var:

Hanna Þórey Guðmundsdóttir, bókasafns- og upplýsingafræðingur
Dagný Hulda Valbergsdóttir, B.A. í þjóðfræði og M.A í hagnýtri menningarmiðlun.

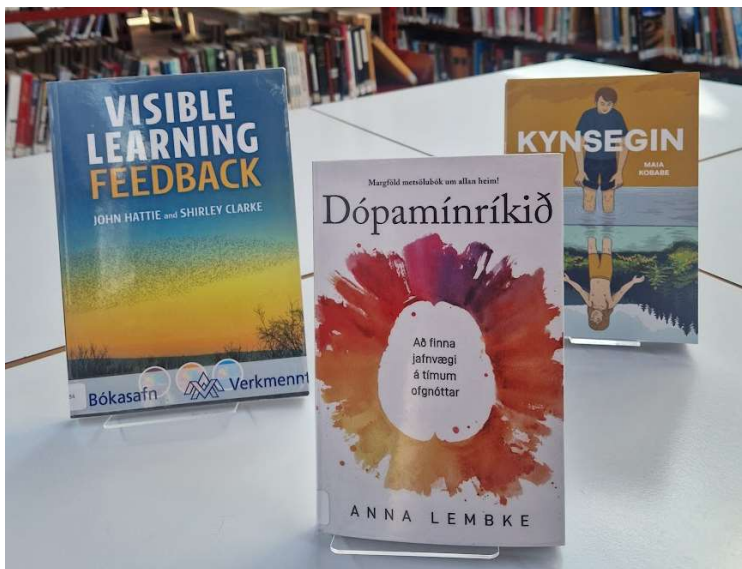
Hlutverk safnsins

Hlutverk bókasafnsins er að vera upplýsingamiðstöð fyrir nemendur og starfsfólk skólans. Meginhlutverk safnsins er að kenna og kynna upplýsingalæsi, gera safnkost aðgengilegan, tryggja næði nemenda sem nýta safnið til lærdóms og lána út bækur, tímarit, tölvur og fleira. Nemendur er líka duglegir að nýta safnið sem athvarf, enda er gott að slappa af í notalegu umhverfi.

Safnkostur

Nokkuð af nýju efni barst safninu á skólaárin ýmist eru þetta eru bækur sem safnið kaupir eða þiggur að gjöf frá velunnurum

safnsins. Keyptar voru íslenskar skáldsögur, barnabækur og ýmsar fræðibækur.

Útlán

Heildarútlán safnsins í ár voru 5508, en það er lítil fækkun útlána en á síðasta skólaárið voru þau 5694. Mikið af þessum útlánnum eru fartölvur, hleðslutæki, teikniborð, reiknivélar og önnur tæki en að sjálfsögðu eru bækur alltaf lánaðar út líka. Af heildútlánnum má áætla að bækur séu um 25% útlána.

Þó svo að það sé gert ráð fyrir að allir nemendur eigi tölvur þá er mikilvægt að hafa líka tölvur til útláns á safninu. Sumir eiga ekki tölvur, þær bila eða nemendur gleyma þeim endrum og eins heima.

Hér á að neðan má sjá hvaða mánuði er mest að gera á safninu (2024). Þó að útlán séu nokkuð jöfn yfir skólaárið þá er ákveðinn toppur í lok annar.

Útlán eftir mánuðum 2024

2024 Verkmenntaskólinn á Akureyri

Mánuður	Fjöldi útlána	Fjöldi endurnýjana	Útlán og endurnýjanir	Fjöldi skila
janúar	661	3	664	646
febrúar	616	8	624	577
mars	594	6	600	615
apríl	716	16	732	726
maí	249	6	255	304
júní	4	0	4	1
ágúst	310	3	313	214
september	683	34	717	642
október	659	4	663	680
nóvember	702	4	706	703
desember	322	0	322	378
	5,516	84	5,600	5,486

Auðvelt aðgengi að upplýsingum hefur breytt notkun bóka og bókasafna töluvert á síðustu árum. Upp er að koma kynslóð sem er fljót að finna upplýsingar en það breytir þó ekki því að það er oft gagnlegt að ræða við sérfræðinga á bókasöfnum þegar velja á heimildir því í dag snýst heimildaleit ekki síður að því að velja heimild heldur en að finna heimild. Nemandi þarf að vera gagnrýninn við val upplýsinga og kunna að leggja mat á áreiðanleika heimilda. Við hjálpum nemendum töluvert við þetta og reynum að auglýsa okkar sérfræðipækkingu innan nemendahópsins en við vildum gjarnan aðstoða fleiri. Með tilkomu gervigreindar er enn mikilvægara að minna á gagnrýna hugsun og kenna hvernig er lagt mat á áreiðanleika upplýsinga.

Einstaka nemendur fá bækur til yndislesturs eða til að leita að áhugaverðu efni sem tengist áhugamáli og það gleður okkur sérstaklega mikið. Nemendur koma líka til að fá kennslubækur ef bók hefur gleymst heima en það er stefna safnsins að eiga eitt

eintak af hverri kennslubók sem hægt er að fá í dægurlán.

Eitthvað er um að starfsfólk bókasafnsins tíni til á bókavagna safnefni fyrir einstaka verkefni og ritgerðir og þá er það efni nýtt á safninu eða kennslustofum. Þetta sparar nemendum vinnu við að finna sjálfir til heimildir og tryggir að allir nemendur hafi jafnan aðgang að efninu, en ekki er reiknað með að nemendur fái safnefni í útlán ef efnið er á vagni og fleiri þurfi að nota það. Þessi lán koma ekki fram í tölfraði útlána því ef bók er á bókavagni er ekki ætlast til að nemendur fari með hana út af safninu.

Kennsla í upplýsingalæsi

Við leggjum ríka áherslu á upplýsingalæsiskenndu í VMA.

Í mörg ár hafa allir nýnemar komið á safnakynningu sem hluta af sínu námi í lífsleikni. Nemendurnir í vetur voru duglegir og jákvæðir og gaman er að fá tækifæri til að heilsa öllum nemendum og kynna

hvað safnið hefur uppá að bjóða. Við tökum líka eftir því að í kjölfar slíkra heimsókna fara ný andlit að koma á safnið og njóta þess að sitja á rólegum stað og læra eða hvíla sig.

Í þessum safnaheimsóknum kennum við nemendum að fletta á leitir.is þannig að þau sé fær um að nýta bókasafnskerfið. Þau þurfa einnig að kynnast safninu með því að leysa verkefni sem krefst þess að þau þurfi að finna bækur í bókahillum og fletta upp staðreyndum til að finna svörin. Öllu jafna finnst þeim þetta nokkuð gaman og við teljum það að kunna að nota bókasafn mikilvægan þátt í menntun þeirra.

Á vorönn fór áhersla í upplýsingalæsiskenntu til lokaverkefnisnema. Flestir hópar sem vinna að lokaverkefni fengu heimsókn í kennslustund og kynnt var hvernig best er að leita af heimildum á leitir.is. Þar er hægt að finna allt okkar safnaefni og töluvert af íslenskum fræðigreinum sem eru á netinu. Í gegnum leitir.is er líka hægt að nálgast mikið magn af erlendum fræðigreinum, þar er auðvelt að takamarka leit við ákveðin ártöl, ritrýni og fleira og því afar mikilvægt fyrir okkar nemendur að þekkja helstu leitarleiðir. Einnig þurfa nemendur að gera sér grein fyrir því að vönduð og markviss heimildaleit er mikilvæg þegar kemur að fræðilegum skrifum eins og lokaverkefnum. Þetta voru nemendur á stúdentsbrautum, vélstjórn og nemendur á lokaönn í húsasmíði. Það er mikilvægt að ná til nemenda á þessum tímamarki og ef þeir tileinka sér gagnrýnin og vönduð vinnubrögð við heimildaleit fyrir lokaverkefni þá mun það gagnast þeim í námi og starfi í framtíðinni. Sífellt meira af efni verður aðgengilegt á netinu með ári hverju og því er þessi kennta mikilvæg og gott að geta beint nemendum á að auðvelt sé að taka falsfréttir alvarlega ef

slakað er á gagnrýnni hugsun. Þarna gafst líka tækifæri til að auglýsa Ritverið og voru lokaverkefnisnemendur einna duglegastir nemenda að nýta sér það í vetur.

Ritver

Ritver bókasafnsins hélt áfram starfsemi en þar geta nemendur komið og fengið aðstoð við heimildaleit, heimildaskráningu, tilvísanagerð, yfirllestur á texta og uppsetningu ritgerða. Þjónustan sem fer fram í Ritverinu er hugsuð sem meiri persónulegri aðstoð hefðbundin aðstoð að safni. Nemendur fá ráðgjöf og tilsögn allt eftir því hvað þarf hverju sinni. Við finnum að nemendur sem hafa ekki íslensku að móðurmáli finnst fínt að getað komið og fengið okkur til að renna yfir texta.

Við upphaf Ritvers þá voru nemendur hvattir til að bóka tíma en reynslan hefur sýnt að þeim þykir þægilegra að koma við og fá

aðstoð án þess að um formlega tímabókun er að ræða. Við höfum auglýst þessa starfsemi nokkuð og kennarar eru duglegir að minna á hana en við erum alltaf tilbúin að taka á móti fleiri nemendum gerist þess þörf. Við höfum ekki náð að halda utan um fjölda heimsóknna í Ritverið en í upphafi annar er rólegra í Ritverinu en ásóknin eykst þegar líða fer á önnina.

Kósihornið

Kósihornið okkar með grjónapúðunum er alltaf jafn vinsælt. Það kemur varla sú stund að þar sé ekki þétt setið. Þar læra nemendur eða slappa af og hvíla sig þegar færi gefst.

Önnur stoðþjónusta

Á bókasafninu sinnum við líka ýmis annarri stoðþjónustu sem fellur til.

Hingað koma nemendur töluvert til að taka próf og eykst það ár frá ári. Sumir kjósa að taka próf í ró og næði, aðrir þurfa aðstoð talgervils og enn aðrir ætla að taka próf þegar önnur kennsla í stofunni þeirra og þá er gott að koma á safnið. Við fögnum því að útvíkka starfsemi safnsins og tökum öllum vel. Enda er hlutverk bókasafnsins að styðja nemendur í sínu námi. Á vormisseri 2025 var mikil aukning í Erasmums+ ferðum og þá var mikið um að nemendur kæmu á bókasafni til að vinna í fjarveru kennara. Sumir nýttur sér einungis aðstöðuna en í öðrum tilfellum var mikið sótt í aðstoð t.d. við ritgerðaskrif og verkefnavinnu.

